

УДК 334.06

ТАРАСЮК А.

к.е.н., доцент кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки, Херсонського національного технічного університету, e-mail: tarasiuk29@gmail.com ORCID: 0000-0001-7765-502X

ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ У СВІТОВИЙ РИНОК ЛОГІСТИЧНИХ ПОСЛУГ

Мета. В роботі досліджено особливості інтеграції української логістичної галузі у світовий ринок в умовах продовження військового стану, релокації підприємств, зміни логістичних маршрутів. **Методика.** В роботі використано порівняльний аналіз емпіричних даних; абстрактно-логічне узагальнення. **Результати.** У роботі вивчено проблеми інтеграції логістичної галузі України у світовий ринок. Проведено аналіз динаміки обсягів реалізованої продукції у логістичній галузі. Досліджено ключові напрямки модернізації логістичної галузі в Україні та можливості підвищення ефективності її функціонування. Встановлено, що перевагами широкої інтеграції логістичної галузі України у світовий ринок логістичних послуг є вигідне географічне положення України, значний потенціал логістичної галузі в Україні і добре розвинута інфраструктура. **Наукова новизна.** В процесі аналізу інтеграції України у світовий ринок логістичних послуг встановлено значний потенціал логістичної галузі і ринкові переваги за умови цифровізації технологій, які застосовуються в галузі. **Практична значимість.** Отримані результати дослідження можуть бути враховані при складанні державних програм розвитку логістичної галузі в Україні

Ключові слова: логістична галузь України, світовий ринок логістичних послуг, сучасні вимоги, перспективи розвитку

Постановка проблеми

Ринок логістичних послуг відіграє критично важливу роль у світовій економіці, оскільки забезпечує ефективну координацію транспортних потоків, управління складськими ресурсами та інтеграцію національних товарних мереж до міжнародних. Сучасна економіка, як ніколи раніше, залежить від стабільності логістичних процесів, що безпосередньо впливають на функціонування промисловості, торгівлі, аграрного сектору та експортних можливостей.

Актуальність вивчення проблем інтеграції логістичної галузі України до світового ринку логістичних послуг пояснюється необхідністю адаптації логістичних механізмів до нових викликів, спричинених геополітичними та економічними факторами. Особливо гостро це питання постало після початку повномасштабної війни, яка значною мірою вплинула на інфраструктурні можливості країни, поставила нові виклики перед логістичними операторами та змінила умови міжнародної співпраці. В умовах перебудови економічних зв'язків розвиток транспортної логістики є одним із ключових аспектів стабілізації економіки, що підкреслює важливість аналізу даної сфери.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Дослідженню особливостей становлення та розвитку логістичної галузі в Україні присвячені праці Жарської І. [2], Крикавського Є., Похильченко О., Фертч М. [3], Марченко В., Шутюк В. [4]. Проте в умовах сучасних викликів: воєнних дій, нестабільності, фінансових труднощів, необхідні додаткові комплексні дослідження особливостей інтеграції логістичної галузі України до міжнародної системи.

Формулювання мети статті

Метою роботи є дослідження особливості інтеграції української логістичної галузі у світовий ринок в умовах продовження військового стану, релокації підприємств, зміни логістичних маршрутів.

Виклад основного матеріалу дослідження

Логістична сфера в Україні, як і в сучасній світовій економіці, визначають ефективність економічної системи. Вивчення конкурентного середовища та визначення перспектив розвитку

дозволяють сформувати комплексний погляд на галузь та її роль у структурі національної економіки, а оцінка динаміки логістичних процесів в Україні у довгостроковому періоді дозволяє визначити основні тенденції та напрямки розвитку.

У таблиці 1 приведено динаміку обсягів реалізованої продукції у логістичній галузі України за період 2014-2023 років [1].

Таблиця 1

**Динаміка обсягів реалізованої продукції у логістичній галузі
України за період 2014-2023 років**
Джерело: складено за даними [1]

Рік	Обсяг реалізованої продукції, тис. грн.	Абсолютний приріст, тис. грн.	Темп приросту, %
2014	223068373,5	-	-
2015	322291245,0	99222871,5	44,48
2016	398913665,9	76622420,9	23,77
2017	479013702,7	80100036,8	20,08
2018	556047389,3	77033686,6	16,08
2019	603015829,9	46968440,6	8,45
2020	558433870,3	-44581959,6	-7,39
2021	654504205,0	96070334,7	17,20
2022	541964865,7	-112539339,3	-17,19
2023	638677163,7	96712298,0	17,84

Дослідження динаміки обсягів реалізованої продукції у логістичній галузі демонструє її розвиток у 2014–2019 роках. В цей період спостерігалася позитивна тенденція щорічного приросту, що відображало поступову інтеграцію країни в міжнародну ринок логістичних послуг.

Проте у 2020 році пандемія COVID-19, зупинивши світове виробництво, призвела до негативних змін у товарних потоках, що стало причиною зниження обсягів реалізованої продукції на 7,39%. Обмеження міжнародних перевезень, логістичні складнощі, а також загальне падіння економічної активності спричинили зменшення попиту на світовому ринку логістичних послуг.

Попри це, 2021 рік продемонстрував здатність галузі до швидкої адаптації та часткового відновлення логістичної сфери в Україні, що підтверджується приростом обсягів реалізованої продукції на 17,20%. Таке зростання стало свідченням ефективного пристосування логістичної галузі до нових умов господарювання, оптимізацію транспортних маршрутів та розвиток складських комплексів.

2022 рік став критичним періодом для логістичної галузі України. Повномасштабна війна спричинила руйнування значної частини інфраструктури, релокацію підприємств, порушення каналів постачання продукції та неможливість використання низки логістичних маршрутів. В результаті обсяги перевезень знизилися на 17,19%.

2023 рік став переломним і характеризувався зростанням логістичної галузі. Логістичні оператори в Україні змогли адаптуватися до нових реалій господарювання, що підтвердилося поступовим відновленням обсягів реалізованої продукції, її приріст склав 17,84%. Це свідчить про можливість поступового зміцнення української логістичної сфери та її готовність до модернізації відповідно до сучасних вимог ринку.

Аналіз регіональної структури логістичного сектору України показує, що більшість логістичних операцій сконцентрована у Києві, частка якого у загальному обсязі 2023 року склала 51,63%. Це пояснюється наявністю великої кількості складських потужностей, транспортних вузлів, а також близькістю до ключових логістичних шляхів (таблиця 2).

Таблиця 2

Питома вага обсягів реалізованої продукції у логістичній галузі за регіонами України за період 2019-2023 років
Джерело: складено за даними [1]

Найменування	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Вінницька область	1,45	1,48	1,74	2,06	2,25
Волинська область	1,21	1,38	1,45	1,87	2,05
Дніпропетровська область	6,09	6,00	5,93	5,73	5,68
Донецька область	1,50	1,67	1,79	0,42	0,38
Житомирська область	0,81	0,80	0,86	0,62	0,85
Закарпатська область	1,45	1,54	1,81	1,33	1,33
Запорізька область	0,87	1,00	1,68	1,04	1,01
Івано - Франківська область	0,99	1,59	2,29	1,13	1,21
Київська область	4,47	4,17	4,92	4,44	4,24
Кіровоградська область	0,83	0,80	0,79	0,91	1,03
Луганська область	0,27	0,32	0,31	0,04	-
Львівська область	5,25	3,97	3,65	4,04	4,61
Миколаївська область	2,05	2,20	2,32	1,20	1,29
Одеська область	8,32	8,43	8,00	8,96	9,44
Полтавська область	1,80	1,96	2,36	2,58	2,79
Рівненська область	0,90	0,96	1,00	1,13	1,34
Сумська область	1,21	1,07	1,03	1,07	1,10
Тернопільська область	0,87	1,40	1,65	1,35	2,06
Харківська область	2,49	2,73	2,77	2,52	1,53
Херсонська область	0,73	0,70	0,63	0,07	-
Хмельницька область	0,79	0,92	0,99	0,93	1,06
Черкаська область	1,67	1,46	1,54	1,74	1,60
Чернівецька область	0,37	0,42	0,42	0,49	0,57
Чернігівська область	0,94	0,94	1,00	0,99	0,92
м. Київ	52,68	52,09	49,04	53,37	51,63

Одеська область зберігає свої лідируючі позиції, забезпечуючи 9,44% обсягу реалізованої продукції. залишається важливим портовим центром країни.

Регіони, які безпосередньо постраждали від війни, демонструють суттєве зниження показників. Зокрема, частка логістичних операцій у Донецькій області скоротилася до 0,38%, а в Луганській і Херсонській областях логістична діяльність практично зупинилася.

Активному розвитку логістичної галузі в Україні перешкоджає ряд проблем, серед яких найбільш суттєвими являються: безпека, якість транспортних шляхів, достатня кількість складських приміщень, розвиток інфраструктури.

Український логістичний сектор представлений низкою міжнародних та національних компаній, які забезпечують транспортування вантажів, управління складськими ресурсами та митно-брокерські послуги. До основних операторів належать [2]:

– Нова Пошта – провідний логістичний оператор, що спеціалізується на палетних перевезеннях, міжнародній доставці та складському зберіганні.

– FM Logistic – французька компанія, що пропонує послуги складської логістики та транспортного обслуговування.

– Kuehne+Nagel – міжнародний провайдер, що забезпечує авто-, авіа- та морські перевезення.

– Ekol Logistics – оператор мультимодальних перевезень, що активно розширює присутність в Україні.

– Raben Ukraine – компанія, що надає послуги контрактної логістики та спеціалізованих вантажоперевезень.

Важливими учасниками ринку поштової логістики є [3]:

– Нова Пошта – лідер експрес-доставки та міжнародних перевезень.

– Укрпошта – державний оператор з найбільшою мережею відділень.

– Meest – міжнародна логістична компанія, що співпрацює з e-commerce платформами.

– Delivery – оператор, що спеціалізується на перевезенні вантажів та логістичних рішеннях.

Завдяки особливому географічному положенню Україна завжди відігравала важливу роль у транспортному сполученні країн Європи і Азії. В сучасних умовах глобалізації суспільства і економічного простору актуальність логістичного сполучення зростає.

Оцінка перспектив логістичної галузі дозволяє виділити ключові напрями її модернізації, які сприятимуть її подальшому розвитку і інтеграції до світового ринку логістичних послуг:

– Найбільш суттєвим чинником розвитку логістичної галузі в Україні є її інтеграція з європейськими транспортними мережами. Така інтеграція дозволить Україні покращити міжнародну торгівлю та сприятиме забезпеченню стабільності вантажоперевезень.

– Відновлення функціонування портових комплексів України. Найважливішими морськими портами України є Одеса, Ізмаїл, Іллічівськ, Херсон, Миколаїв.

– Підвищення ефективності використання ресурсного судноплавного потенціалу річок.

– Відновлення потенціалу річкового флоту в Україні, оскільки перевагами широкого застосування водного транспорту є: найнижча собівартість вантажних перевезень у перерахунку на одну умовну тону вантажу; порівняно низькі інвестиції, які потрібні для відновлення галузі.

– Модернізація складського господарства у відповідності до європейських стандартів. Перші кроки в цьому напрямку зроблено. В кінці квітня 2025 року Адміністрація морських портів України повідомила про початок роботи електронної системи управління вантажним автотранспортом DocPort в одеському порту.

– Широке залучення цифрових технологій для автоматизації логістичних процесів.

– Оптимізація логістичних маршрутів, відповідно до вимог сьогодення.

– Активні інвестиції у транспортну інфраструктуру, що дозволять зміцнити економічний потенціал країни.

Висновки

Таким чином проведене дослідження показало, що логістична галузь України має високий рівень стійкості, демонструючи здатність до адаптації в умовах економічних та геополітичних викликів. Незважаючи на складні обставини, сектор продовжує функціонувати, використовуючи сучасні технології, інфраструктурні оновлення та стратегічні партнерства. Подальша інтеграція логістичної галузі України у міжнародні товарні потоки сприятиме розширенню можливостей для експорту та імпорту, забезпечуючи стабільність логістичних операцій, зміцненню конкурентних позицій України на світовому ринку перевезень.

Подальші дослідження доцільно проводити в напрямку розробки організаційних і економічних механізмів, котрі спроможні забезпечити ефективне функціонування логістичної галузі в Україні та її інтеграції до міжнародного ринку логістичних послуг.

TARASIUK A.

PhD, Dep. «Economy, entrepreneurship and economic security», Kherson National Technical University, e-mail: tarasiuk29@gmail.com, ORCID: 0000-0001-7765-502X

FEATURES OF UKRAINE'S INTEGRATION INTO THE GLOBAL MARKET OF LOGISTICS SERVICES

The purpose. The paper examines the features of the integration of the Ukrainian logistics industry into the world market in the context of the continuation of martial law, relocation of enterprises, and changes in logistics routes.

Methodology. The paper uses comparative analysis of empirical data; abstract-logical generalization. **Results.** The paper examines the problems of integrating the Ukrainian logistics industry into the world market. The dynamics of the volumes of products sold in the logistics industry are analyzed. The key areas of modernization of the logistics industry in Ukraine and the possibilities of increasing the efficiency of its operation are investigated. It is established that the advantages of the broad integration of the Ukrainian logistics industry into the world market of logistics services are the advantageous geographical location of Ukraine, the significant potential of the logistics industry in Ukraine, and a well-developed infrastructure. **Scientific novelty.** In the process of analyzing the integration of Ukraine into the world market of logistics services, the significant potential of the logistics industry and market advantages under the condition of digitalization of technologies used in the industry were established. **Practical significance.** The results of the study can be taken into account when drawing up state programs for the development of the logistics industry in Ukraine.

Keywords: concept of economic development, metallurgy, best available technologies

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 15.04.2025).
2. Жарська І. О. Міжнародний досвід державної підтримки створення транспортно-логістичних центрів. Бізнес Інформ. 2017. №2. С. 37–44.
3. Крикавський Є., Похильченко О., Фертч М. Логістика та управління ланцюгами поставок: навч. посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 844 с.
4. Марченко, В. М. Логістика : підручник / В. М. Марченко, В. В. Шутюк. – 2-ге вид., доповн. – Київ : НУХТ, 2022. – 334 с
5. Рейтинг логістичних компаній України. WareTeKa. URL: <https://wareteka.com.ua/uk/blog/logistichnih-kompanij-ukrayini-rejting/> (дата звернення: 16.04.2025).
6. Служби доставки в Україні. Bizmag. URL: <https://bizmag.com.ua/sluzhby-dostavky-v-ukrayini/> (дата звернення: 15.02.2025).
7. Транспорт і логістика України аналіз ринку | YouControl Market. Каталог компаній України URL: <https://catalog.youcontrol.market/transport-i-lohistryka> (дата звернення: 20.04.2025).
8. Особливості логістики в Україні. Lira Ukraine. URL: <https://lira-ukraine.com/ukraine-logistics-peculiarities/> (дата звернення: 19.04.2025).

REFERENCES

1. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (data zvernennia: 15.04.2025).
2. Zharska I. O. Mizhnarodnyi dosvid derzhavnoi pidtrymky stvorennia transportno-lohistrychnykh tsentriv. Biznes Inform. 2017. №2. С. 37–44.
3. Krykavskiy Ye., Pokhylchenko O., Fertch M. Lohistryka ta upravlinnia lantsiuhamy postavok: navch. posibnyk. Lviv: Vydavnytstvo Lvivskoi politekhniki, 2017. 844 с.
4. Marchenko, V. M. Lohistryka : pidruchnyk / V. M. Marchenko, V. V. Shutiuk. – 2-he vyd., dopovn. – Kyiv: NUKhT, 2022. – 334 с
5. Reitynh lohistrychnykh kompanii Ukrainy. WareTeKa. URL: <https://wareteka.com.ua/uk/blog/logistichnih-kompanij-ukrayini-rejting/> (data zvernennia: 16.04.2025).
6. Sluzhby dostavky v Ukraini. Bizmag. URL: <https://bizmag.com.ua/sluzhby-dostavky-v-ukrayini/> (data zvernennia: 15.02.2025).
7. Transport i lohistryka Ukrainy analiz rynku | YouControl Market. Katalog kompanii Ukrainy URL: <https://catalog.youcontrol.market/transport-i-lohistryka> (data zvernennia: 20.04.2025).
8. Osoblyvosti lohistryky v Ukraini. Lira Ukraine. URL: <https://lira-ukraine.com/ukraine-logistics-peculiarities/> (data zvernennia: 19.04.2025).

Стаття надійшла до редакції: 24.05.2025

Received: 2025.05.24